

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
JAVOY VAYORIY MANSUS TAVQIM VA ZARUGI

JAVAN DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

511100 – Musiqqa ta'limi bakalavriat
ta'lim sohalishi birlaschilar uchun mutaxassislik
fanlardan

VAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIVASI

DASHLUR

Bilim sohasi:
100000 – Gumanitar
110000 - Pedagogika
511100 – Musiqqa ta'limi

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsusus ta'limi vazirigining 2009-

yil 22-maydog'i 160-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim muassasalarini bitiruvchilarning yaxtoni davlat attestatsiyasi to'g'risida NIZOM" (noziga qadar mazkur Nizomiga bir necha bor o'zgartirishlar kiritilgan bo'lib, 2021-yil 16-noyabrda ro'yxatdan o'tkazilgan, ro'yxut raqomi 963-3 buyrug'i)ga asosan ishtib chiqildi.

Muassasis chiquvchi Musiqa ta'limi kafedrasi bo lib, dastur Musiqa ta'limi kafedrusining 2022 -yil 10.05 -dagi 18-yilishida muhokama qilingan hamda Musiqa madaniyat fakultetining 2022 -yil 16.03 -sonli yig'ilishiда tasdiqlangan.

KIRISH

Mazkur dastur 5111100 – Musiqa ta'limi bakalavriat ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining to'rt yil mobaynida ixtisoslik fanlarini o'qib o'zlashtirganlik darajasini aniqlash uchun o'tkaziladigan Yaxtoniy Davlat Attestatsiyasi sinovlari bo'yicha ishtib chiqilgan.

2021/2022 o'quv yiliда bitiruvchiarda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsusus ta'lim vazirigining 2018-yil 25-avgustida 744-son bilan tasdiqlangan o'quv rejasidagi umumkasby va ixtisoslik fanlaridan o'tkaziladi.

Vakuniy davlat attestatsiyasi o'tkaziladigan fanlar tarkibi:

X.S. Omonov – Musiqa madaniyat fakulteti dekani, dosent
U.M. Fayzullayev – dosent v/h p.f.n Musiqa ta'limi kafedrasi

M.N. Abilov – katta o'q. Musiqa ta'limi kafedrasi mudiri.

A. Maxammatov – Musiqa ta'limi kafedrasi katta o'qituvchisi.

S.S. Boltazoda – NavDPI Musiqa ta'limi kafedrasi, s.f.n professor.

I.Qudratov – Sam DU Musiqa ta'limi kafedrasi p.f.n, dosent.

1. Musiqa o'qitish metodikasi

1. Musiqa o'qitish metodikasi.
2. Musiqa nazariyasi. (Garmoniya, Musiqa asarlari tahlii)

“Musiqa o'qitish metodikasi” o'quv fani bo'yicha.

1. Musiqa o'qitish texnologiyalari kursi

«Musiqa ta'limi», «Tarbiya metodikasi», «Maktab» tushunchalarini ahaniyatni Musiqa o'qitish texnologiyalari predmetining bosqcha fanlari bilan uzaro aloqasi, musiqa o'qitish metodikasi pedagogikaning ajralmas qismi ekani va uning mohiyati Maktabda musiqa ta'limi va tarbiyasi mazmun, tashkil kilinishi, turli shakklar va metodlari xakida asosiy ma'lumotlar berish. Musiqa o'qitish texnologiyalari fani mazmuni va maqsadi.

2. Shaxsni shakllantirishda musiqanning rol'i.

Musiqa san'ati va uni xususiyatlari Estetik tarbiya. Shaxsni shakllantirishda musiqaning roli. Musiqa san'atining tarbiyaviy axamiyati. Yosh avlodini tarbiyalashda musiqaning roli. Musiqa kayfiyat hotilini ifodlashti. Musiqiy asarning g'oyaviy mazmunini tarbiyaviy ta'siri.

3. Musiqiy ta'larning maks ad, vazifalari va mazmuni.

Musiqa ta'larning maqsad, vazifalari va mazmuni. Musiqa ta'limi ijodiy faoliyatlari shakkllar va turflari. Musiqa iringash madaniyati, musiqa ijrochiligi, musiqani – ijodiy malaka va kunikmalari. Musiqa qobiliyatlarni rivojlantirish Musiqa madaniyati darslarining xususiyati va tuzilishi. Musiqa o'qitish texnologiyalari.

4. Umumiy musiqiy ta'larning tamoyillari.

Musiqa darslarida umumididaktik principlar Onglik, va faoliyk, ko'rgaznalik, ilmiy davomiylik va izchillik principlarini musiqa madaniyati darslarini rejalashtirishdag'i ahaniyati. Emotionsallik va orgililikning birlig, badiy va texnikaning birligi principari, musiqa obrazi va intonatsiya birligi principlari, kontrast va boshqalar principi ari.

5. Umumiy musiqiy ta'larning interfaol usulblari.

Musiqa O'qtish metodlarining didaktik assoslari. Musiqiy ta'lim va tarbiyasingning asosiy metodlari va texnologiyalari. Musiqa madaniyat darslarida xar bi metodni amalga oshinish yo'llari. Ta'lim – tarbiya jarayonida – musicianing ta'limi, rivojlantiruvchi va tarbiyaviy imkoniyatlarni amalga oshinish va musiqa ta'limi va tarbiyasi vazifalarini hal etishda muqobil metodlardan unumli foydalansh.

Musiqi tinglash madaniyatini va qobiliyatlarni shakllantirish uslubi va texnologiyalari. Musiqi asami idorni rivojlanirish (shakllantirish) texnologiya va tashkili etish texnologiyasi. Musiqi asami idorni rivojlanirish (shakllantirish) texnologiya va tashkili etish texnologiyasi.

7. **Vokal-xor ijrochiligi madaniyati shakllantirish Vokal-xor ijrochiligi faoliyatini karakteristikasi.**
Bolalar ovoni va uning rivojlanirish bosqichlari. Vokal ijrochiligi rivojlanirish vazifalar: boshlang'ich sinflar, o'ra sinfar, Vokal ijrochiligi malaka va kumiknchapni shakllantirish metodikasi. Vokal-xor ijrochiligi faoliyatida texnologiyalarni qo'llash, musiqi qobiliyatlarni, va umumiy musiqi madaniyatini shakllantirish.

8. Musiqiy-ritmik faoliyatlarini shakllantirish uslubi.

Musiqiy-ritmik faoliyatini harakteristikasi va vazifalarini. Musiqiy-ritmik faoliyatanni shakllantirish metodikasi. Musiqiy-ritmik faoliyatlarini musiqi qobiliyatlarni, va umumiy musiqi madaniyatini shakllantirish.

9. Bolalar cholg'u asboblarida jo'r bo'lish faoliyatini shakllantirish.

Bolalar cholg'u asboblarda jo'r bo'lish faoliyatini xarakteristikasi va vazifalarini. Bolalar cholg'u asboblarda jo'r bolish taoliyatini shakllantirish metodikasi. Darsda bolalar cholg'u asboblarda ijrochilika o'rgatishning musiqiy-tarbiyaviy ahamiyati. Musiqi madaniyatini darslarda bolalar musiqi cholg'ularini kullah O'quvelchilarga cholg'u asboblarda ijroga O'rgatish Musiqiy cholg'ulariga jiro etishda rim xissini rivojlanirish metodlari.

10. **Boshlang'ich sinflarda musiqi o'qitishning vazifalarini va maznumi sinif o'quvchilarining umumiy pedagogik va musiqiy tafsifnomasi.** Musiqiy faoliyat turani. Ijodiy vazifalarini bajarish asosida musiqiy ta'ssuratlarini turli DTS va dasturni maznumi. Boshlang'ich sinflarda musiqi o'qitishning vazifalarini va maznumi.

11. 5-sinfta musiqi o'qitishning vazifalarini va maznumi.

Sinf o'quvchilarning umumiy pedagogik va musiqiy tafsifnomasi. O'quv jarayonini tashkili etish xususiyatlarini va musiqiy kuylash va tinglash malakalari darajasi va kizikishlarni o'rgatish. Asosiy talablar va ta'limi metodlari. 5 sinf o'quvchilari yosh xususiyatlariga kisakacha tavsif. Ugil va kiz bolalarda mutatsiyaning asosiy kurinishlari DTS va dasturni maznumi va talablarini. 5 sinfta musiqi o'qitishning vazifalarini va maznumi.

12. 6-sinfta musiqi o'qitishning vazifalarini va maznumi.

Sinf o'quvchilari yosh xususiyatlariga kisakacha tavsif. Umumiy pedagogik va musiqiy tavsifi. O'g'il va qiz bolalarda mutatsiyaning asosiy ko'rinishlari. DTS va dasturni maznumi va talabari. 6 sinfta musiqi o'qitishning vazifalarini va maznumi.

13. 7-sinfta musiqi o'qitishning vazifalarini va maznumi.

Sinf O'quvchilari yosh xususiyatlariga qisqacha tavsif. O'g'il va qiz bolalarda mutatsiyaning asosiy ko'rinishlari DTS va dasturni maznumi va talabari, sinda musiqi o'qitishning vazifalarini va maznumi. 7 sinf musiqiy ta'limi yakunlanish bosqichi. Yetinchi sinf O'quvchisining musiqiy pedagogik modeli.

14. Xorijiy mamlakatlarda musiqi ta'limi tizimi.

Har bir mamlakatning musiqi tarbiysi g'oyavvy - siyosiy jihadan xalqning jumroiy luzumiga xizmat kilishi bir xalqning maoridagi musiqi tarbiyasi. Xorijiy mamlakatlarda davlat oly ta'lim dargohlarida musiqiy tarbiyani turli darajada amalga oshirishda o'qituvchiga keng ijodiy erkinlik berilgan. Yaponiya,

Shvesariya va Vengriyada musiqi ta'limi tizimi. Bolalarda estetik didni shakllantirish va rivojlanirishga bo'lgan intilishi va masheqularning olib borilishi. Emil Jak Dalkoz va Zoltan Koday uslubi. Germaniya, Bolgariya musiqi ta'limi tizimi. Karl Off fo'odalari musiqiy tarbiya uslubiyotchisi. Bolgariyadagi ommaviy musiqi tarbiyasi. Hollandiya, Ruminiya, Chekiyada musiqi ta'limi. Gollandiya, Ruminiya va Chekiyadagi bolalar musiqi tarbyasining uzumi. Rossiya, Estoniya, Lita va Polshada musiqi ta'limi. Rossiya, Estonia, Lita va Polshada musiqi ta'limi D.Kahalevskiy va b. musiqiy tarbiya tizimlari. Xorijiy mamlakatlarda musiqiy tarbiya tizimlari

“Musiqi o'qitish metodikasi” faniдан savollar

1. Musiqiy pedagogik texnologiya faning predmeti, asosiy tushunchalarini va kasbdagi ahamiyati.
2. Musiqiy pedagogik texnologiya turlari.
3. Musiqia nazariyasi va uni o'qitish metodikasi texnologiyalar tasnifi.
4. Insonparvarlik tamoyilini tushuntirib bering.
5. Interfaol metodlarning turlari.
6. Individuallashtirilgan o'qitishning texnologik sxemasini izohlab bering.
7. Tabaqatashtirilgan o'qitishning texnologik sxemasini izohlab bering.
8. Musiqiyat pedagogik ta'sir texnologiyasining darsda qo'llanilishi.
9. Musiqiy pedagogik texnologiyasining ilmiy assoslari.
10. Innovatsion pedagogika dashtuning asosiy bo'limlari.
11. Ta'lim jarayoniga talim oluvchi shaxsi.
12. Ta'lim va tarbiya jarayonida interfaol metodlarning o'mi va imkoniyatlari.
13. Muammolni vazifalarini yaratishining uslubiy yo'llarini tahsil eting.
14. Musiqiy pedagogik texnologiya darajalari
15. Musiqiy pedagogik texnologiyasining asosiy prinsiplari.
16. Didaktik o'yinli texnologiyalar
17. Interfaol usulutamming mobiyati.
18. Musiqiy pedagogik ta'sir texnologiyasining darsda qo'llanilishi
19. Musiqiy pedagogik innovatsiyalarni tanlasticha amalyi ishing maznumi.
20. Tarbiya tizimida innovatsiyalar.
21. Musiqiy pedagogik innovatsiyalarni hayotga tabbiq etishning tashkiliy asoslari.
22. Muammolni o'qitishning asosiy shakllarni tushuntirib bering.
23. Ta'lim jarayonida interfaol metodlarning alamiyati.
24. Ta'sir etishning pedagogik texnologiyasi.
25. Ta'lim samaradorligini oshirish omillari.
26. Zamnonaviy ta'limi tashkili etish shakli va metodlariga qo'yildigan talablar
27. Ta'lim samaradorligini oshirish omillari.
28. Muammolni o'qitish texnologiyasini ta'rif va mohiyatini tushuntirib bering.
29. Ta'lim jarayonining loyihalash qomuniyatlari va tamoyillari
30. Musiqiy pedagogik jarayonga yondashish turlari.
31. Yangiliklar kiritish maznumi va yo'naliishlari.
32. An anavixi va shaxsiga yo'naliitilgan o'qitish texnologiyalarida o'qitish natijalarini izohlab bering.
33. Shaxsni faollashtirishga yo'naliitirilgan ta'lim texnologiyalari.
34. Musiqiy pedagogik texnologiyalarda dasturlashtirilgan ta'lim
35. Ta'lim jarayonining loyihalash qomuniyatlari va tamoyillari.
36. Ijodiy ishlövchi pedagog darslarning turli shakli va turitaridan foydalanish
37. Dars modullari
38. Tadqiqiy ijodiy yondashuv.
39. Individual o'qitish, individual yo'ndashish, individuallashtirilgan o'qitish,

individuallashirilgan o'qitish texnologiyasi iboralamni ta'rifini aytilib bering va maznumuni tushuntirib bering.

40. Tabaqalashirilgan o'qitishni maqsadga yo'nalishlarni tushuntirib bering.
41. Zamonaoviy ta'limni taskil etish shakli va metodlariga qo'yiladigan talablar
42. Zamonaoviy ta'limni taskil etish shakli va metodlar
43. Muammolni o'qitishda talaba faoliyatini izohlab bering.
44. O'quv jarayonini ishtab chiqish
45. Hamkorlik tanoyilini tushuntirib bering.
46. Innovatsion jarayonlar rivojlanishining umumiy yo'nalishlari maznumi.
47. Intertaol maslah' ulot turllari va ularning vazifalari.
48. Didaktik jarayon Loyihasining intertaol metodlarining ahamiyati.
49. Gomogen guruhlarni tuzishini namoyon eting.
50. Musiqa ta'limida individual o'qitish konsepsiyasini tushuntirib bering.
51. Pedagogik texnologiya haqidagi tushuncha
52. Innovatsion texnologiyalarning bosqichlari to'g'risida olmlarning yangiliklari.
53. Musiqa to'garakalarni tashkil etish yo'llari.
54. Musiqa da muammolni ta'lim texnologiyalarini.
55. Musiqa ta'lim texnologiyalarda individuali va ta'lim
56. Musiqa ta'lim tizimini takomillashtirishning asosiy yo'llari
57. Musiqa ta'lim texnologiyalarini tadbiriga qo'yildigan talablar.
58. Texnologik yondashuv asosida ta'lim jarayonining loyihalashtidagi vazifalari.
59. Jiduyi ishlovchi pedagog darslarning turli shakl va urlordan foydalaniш
60. Intertaol maslah' ulot turllari va ularning vazifalari.
61. Ta'lim jarayonini loyihalash bosqichlari.
62. Musiqa ta'limida texnologiyani amalda qo'llash muammolari.
63. Arikdashtirilgan o'quv madsadlarini shakllantirish.
64. Tabaqalashirilgan o'qitish texnologiyasini ta'rifiniva mohiyatini aytilib bering.
65. Didaktik o'yinli texnologiyalar.
66. Muammolni o'qitishning maqsadga yo'nalishlarni aytilib bering.
67. Sub'ektiv noaniqlik sharoldagi harakat.
68. Musiqa ta'limi tizimida innovatsion tuzilmalarining bosh yo'nalishi
69. Ta'lim muassasining tarbiyaviy vazifasi.
70. Muammolni ta'lim texnologiyalari.
71. O'quv jarayonini ishlab chiqish
72. Musiqa fanini o'qitishda innovatsiyalarni hayotga tabiq etishning taskilishi asoslari.
73. Musiqa ta'limida innovatsion faoliyati
74. Tarbiya jarayoni o'zining o'ziga xosligi.
75. Ta'sir etishning pedagogik texnologiyalari
76. Musiqa ta'limda texnologiyalarni qo'llash metod va vositalari.
77. Musiqa o'qitish texnologiyalar.
78. Ta'lim-tarbiyaga tizimli va texnologik yondashuv.
79. Intertaol metodlarni qo'llashning dars samaratordligini oshirishdagi o'mi.
80. Musiqa ta'limda texnologiyani amalda qo'llash muammolari.
81. Muammolni o'qitishda pedagog faoliyatini izohlab bering.
82. O'quv madsadlariga erishish monitoringini loyihalashirish
83. Muammolni o'qitishni konseptual qoidalarini aytilib bering.
84. Ta'lim-tarbiyega an'anaviy yondashuv.
85. Interaktiv o'qitish shakllari
86. Individuallasiшirilgan o'qitishni maqsadli yo'nalishlarni aytilib bering.
87. Musiqa ta'limda texnologiyalarni qo'llash metod va vositalari.
88. Musiqa ta'limda innovatsion texnologiya darsajalari
89. Fanning boshqa fanlar bilan o'zaro bog'iqligi.

90. Innovatsion pedagogika asoslari.
 91. Shaxsga yo'naltirilgan o'qitish jarayonida talabaning o'mini izohlab bering.
 - Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot mambahulari**
 1. «Ta'lim to'g'risidagi» Qonun («Barkamol avlod orzusi» k.) -T: Ozbekiston. 1997.
 2. «Kadrlar tayorlash milliy dasturi» («Barkamol avlod orzusi» k.) -T: Ozbekiston. 1997.
 3. Xo'jaeva M.X. Musiqa idroki va uni rivojlanish //«Xalq ta'limu» -T: 2005. № 1 122-124 b.
 4. Xo'jaeva M.X. Boshlang'ich sinflarda ko'p ovozli kuylash malakalarini rivojlanish //«Pedagogik ta'lim» -T: 2002. №6.34-36 b.
 5. Qodirov P.F. Boshlang'ich sinflarda ko'p ovozli kuylash malakalarini shakllantirish -T: 1997.
 6. Qodirov P.F. Musiqa psixologiyasi.-T: «Musiqqa». 2005
 7. Abdullin E.B. «Teoriya i praktika muzikalnogo obuchenija v obuteobrazovatelnoy shkole». -M.: «Prosvetenie». 1983.
 8. Avloniy A. "Turkiy Guliston yohud axloq". -T: «O'qituvchi». 1992.
 9. Aliev Yu.P. «Penie na urokax muzakk». -M., 1978.
 10. Musiqa alifbosи. 1-sinf uchun darslik. Nurmatov X., Norxo'jaev N. -T., 1998.
 11. Musiqa. 2-sinf uchun darslik. Nurmatov X. va b. -T., 1999.
 12. Musiqa. 3-sinf uchun darslik. Nurmatov X., Norxo'jaev N. -T., 2002.
 13. Musiqa. 4-sinf uchun darslik. O.Ibragimov. -T., 2004.
 14. Musiqa. 5-sinf uchun darslik. Mansurov A., Karmova D. -T., 2004.
 15. Musiqa. 6-sinf uchundarslik. Begmatov S. va boshqalar. -T., 2001
 16. Musiqa. 7-sinf uchun darslik. Ibrohimov O., Sadirov J. -T., 2004
 17. Qo'idoshev L. «Maktabda xor to'garagi». -T: 1975-yil.
 18. O.Fayziev. «O'zbekiston maktablarida nafosat tarbiyasini taskil etish bo'yicha metodik qo'llamma» -T: 1992-yil.
 19. Norxo'jaev N. «Qo'shiqlar to'plami» -T: 1996-yil.
- Qo'shimcha adabiyotlar:**
1. D.Omonullaeva, H.Nurmatov, Q.Mamirov va boshqalar «Umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi». -T: 1999-yil.
 2. Qodirov R. «Boshlang'ich maktabda ko'p ovozli kuylash». -T: 1997-yil.
 3. Sharipova G. «Musiqa tarbiyasida metodika fanidan dastury». -T: 1997-yil.
 4. Kartmov I. «Kadrlar tayorlash bo'yicha milliy dasturi». -T: 1997-yil.

Axborot manbaatlari

1. www.tdu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.Zivotet.uz
4. www.edu.uz
5. tdu-INTRANET. Ped

II. Musiqa nazarriyasi (Garmoniya, Musiqa tasarlari tahlili) o'quv fani bo'yicha. 1.Musiqaning elementlar nazarriyasi moduli.

Fanni o'qitishdan maqsad - Fanni o'qitishdan maqsad — talabatarda musiqa ifodalilikka nisbatan ongli ta'fakkurni tarbiyalash va uni idor etish qobilyatini hosil qilish, talabatarning musiqa dunyoqarashini, idrokini shakllantirish va rivojlantrish, musiqa'estetik didimi to'g'ri yo'naltirish va boyitish, ijodiy qobilyatlarini ustish; talabalarni musiqa o'qituvchi siyatlida amaly faoliyatga tayyorlashdan iborat.

Fanning vazifasi - talabatarga musiqa ifodalilikning asosiy vositalarini tushunib yetishishlariida chuhur bilimlar berish hamda musiqa-texnik ko'nikmalarini o'rnatish;

- kompozitorlik ijodining abamiyatli masalari va asosiy muammolari bilan yaqindan tanishutirish hamda musiqa tizimi va unda muhim o'rin egallagan garmoniya haqidagi aniq tushunchalar berish;

- musiqa asar shakllining tuzilishi degi asosiy qonuniyatlar, muhim musiqa elementlari, musiqa rivojlanish prinsiplari, shakldagi qismalar funktsiyasi bilan talabalarni tanishutirish va turli xil musiqliy shakllarni tahli qilish mukakkalarini shakllantirish

- talabatarning musiqliy faktlari, musiqliy eshitish, sof intonatsiyani his eta olish qobiliyatlarini va musiqlik xotirasini shakllantirish, ularda lad, ritm, temp va uslub tuyg' usini tarbiyalash hamda o'zlashtirgan bilimlarini amaliyotda qo'llay olishga o'rgatishdir.

Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Musiqliq tizimi.

Musiqa san'ati va uning o'ziga xos xususiyatlari. Musiqaning asosiy ifodali vositalari. Musiqlik tovush va uning xususiyatlari. Musiqliq tizim tovushqatori, oberton (yuqori ton), tabiiy tovushqator. Oktava. Temperatsiyalangan soz. Yarim ton va butun ton. Asosiy va hosila pog' onalar. Alteratsiya belgilari. Diatonik hamda xromatik yarim tonlar va butun tonlar. Diapazon, registr, tovushlar engammonizmi. Tovushlar belgilash hafif tizimi.

2-mavzu. Nota yozuvni tizimi.

Nota yo'lli. Nota belgisi. Kalitlar. Tovush cho'zimlari. Cho'zim uzaytiruvchi belgilar. Pauzalar. Ko'p ovozlikni nota yo'ida yozish qoidalari. Akkolada, partitura. Dinamik belgilar Nota yozuvini qisqartirish belgilari.

3-mavzu. Ritm. Oddiy metr.

Ritm tushunchasi. Cho'zimlarning asosiy va erkin bo'linishi. Metr, hissa, takti tushunchalari. Oddiy metr va o'chovlar. Nota cho'zimlarining oddiy taktlarda turkumlanishi.

4-mavzu. Murakkab metr. Temp.

Murakkab metr va o'chovlar. Aralash metr va o'chovlar, o'zgaruvchan o'chovlar. Nota cho'zimlarning murakkab va aralash taktda turkumlanishi. Sinkepa va uning turlari. Vocal musiqasida nota cho'zimlarini turkumlash. Temp va uning turlari.

5-mavzu. Lad. Major ladi va tonallikkleri.

Lad tushunchasi. Major ladi tuzilishi. Tovushqator, gamma. Turg'un va noturg'un pog'onalar. Asosiy va yondosh pog'onalar (lad pogonalar funksiyalari). Tonallik tushunchasi. Major tonallikkari kvinta davrsi. Garmoniq va melodik major.

6-mavzu. Minor ladi va tonallikkari. Parallel, nomdosh, engarmonnik teng tonallikkilar.

Xalq musiqasi tadari. Minor ladi tuzilishi. Minor tonallikkari kvinta davrsi. Garmoniq va melodik minor. Parallel, nomdosh, engarmonnik teng tonallikkilar ta'riflari. Xalq musiqasi ladlari.

7-mavzu. Intervallar

Interval tushunchasi. Garmoniq va melodik interval. Intervalning son va sifat miqdorlari. Oddiy va tarkibli intervallar. Konsonans va dissonans intervallar. Intervallar aylanishi.

8-mavzu. Xromatik (orturilgan va kamaytirilgan) intervallar.

Intervalvallar engarmonizmi. Orturilgan va kamaytirilgan intervallar hosil qilish. Intervallar engarmonik tengligi.

9-mavzu. Intervalvallar major va minor tonallikklerida.

Tabit major va minor intervallari. Turg'un va noturg'un intervallar. Intervallar yechilishi.

10-mavzu. Garmoniq major va minor intervallari. Xromatik intervallar yechilishi

Garmoniq major va minor intervallari - xarakterli intervallar. Xromatik intervallar ladda yechilishi.

11-mavzu. Akkord. Uchtovushlik va uning turlari.

Akkord tushunchasi. Akkord turlari. Uchtovushlik tushunchasi. Uchtovushlik turlari va aylannmlari. Ladning asosiy va yondosh uchtovushliklari.

12-mavzu. Septakkord va uning turlari. Dominantseptakkord.

Septakkord tushunchasi va uning turlari. Dominantseptakkord, uning tuzilishi, aylannmlari va yechilishi.

13-mavzu. Yetakechi septakkord. Subdominantseptakkord.

Yetakechi septakkord tushunchasi, uning turlari, tuzilishi, aylannmlari va yechilishi. Subdominantseptakkord tushunchasi, uning turlari, tuzilishi, aylannmlari va yechilishi.

14-mavzu. Tonalliklar pog' onadoshligi. Alteratsiya va xromatizm. Modulyatsiya va og'ishma. Transpozitsiya.

Tonalliklar pog' onadoshligi haqida tushuncha. Alteratsiya va xromatizm. Xromatik gamma tuzilishi. Asar tonalligini aniqlash. Kuy sintaksisi. Musiqi bezaklari va ijrochilik usululari.

15-mavzu. Modulyatsiya. Kuy

Musiqiy asar qismining bitor yangi tonallikka o'tishi va shu tonallik bilan tugallanishi hollari modulyatsiya deyiladi. Musiqiy asar bitor yangi tonallikka vaqincha o'tsa va yana dastlatki tonallik bilan tugallarsa — og'ishma (orezonente) deyiladi. Tovushlarning bir ovozli shaklida ma'lum lad va me're hamda rim jihatdan uyushib kelishiiga kuy deyildi.

16-mavzu. Musiqi bezaklari

Ijrochilik uslubining ayrim belgilar. Musiqi bezaklari: forshlag, mordent, gruppetto, trel. Kuyning asosiy tovushlarni bezatuvchi avrim ohangdor figurallarga musiqi bezaklari deyiladi. Musiqi bezaklari o'stchovi o'zlaridan oldin keladigan cho'zimlar yoki bezatuvchi tovush cho'zimiga teng keladi, shuning uchun ularning o'chov hissalarini mazkur takning asosiy hissalarini yig'indisiga qo'shilishmaydi.

2. Garmoniya moduli

1-mavzu. Garmoniyaning musiqiadagi abhamiyati. To'rt ovozli tuzilma.

Musiqiy asar rivojlanishi da garmoniyaning shakllantiruvchi, birikiruvchi, tartibga soluvchi xususiyati Garmoniyaning musiqi jodali vositalari bilan o'zaro bog'liqligi Noakkordli tovushlari. Lad funksiyalari tizimi Uchtovushlikning turt ovozli tuzilimida tuzilishi. Ovoz yunalishi turlari.

2-mavzu. Asosiy uchtovushliklarning qo'shilishi. Kuyni asosiy uchtovushliklar bilan garmoniyalash. Asosiy uchtovushliklarning garmonik va melodik qo'shilish turlari. Kuyni garmoniyalash tartibi.

3-mavzu. Akkording o'rin almashuvu. Basni garmoniyalash. Akkord o'rin almashuvining turlari va ulardan foydalanan Bas ovozini garmoniyalash tartibi. Tersiya sakrashlarini.

4-mavzu. Kadensiya. Davriya, Jumla, Kadensiya tushunchalari. Kadensiya turlari. Kadans kvartsekstakkord. Davriya, Jumla, kadensiya qo'llanilishi.

5-mavzu. Asosiy uchtovushliklar sekstakkordlari, ularning qo'shilishi va ikki sekstakkord qo'shilishi. Sekstakkording turt ovozlikda joylashuv turlari, qo'llanilishi, uchtovushlik bilan kushilishi va undagi sakrashlar, ikki sekstakkord qo'shilishi.

6-mavzu. Kartsekketakkordlar. Asosiy uchtovushliklar kvartsekstakkordlari to'rt ovozlikda tuzilishi, turlari, tuzim orasida va kadensiylarda qo'llanilishi.

7-mavzu. Dominanteptakkord

Dominanteptakkording to'rt ovozlikda tuzilishi, tonikaga yechilishi, tuzimda kullanilishi qo'llanilishi. Dominanteptakkord va aylamnalarining tonikaga yechilishidagi sakrashlar.

8-mavzu. II pogona uchtovushligi va sekstakkordi (S16). VI pogona uchtovushligi (TSV) Major va garmonik minorning yondosh uchtovushliklari, ularning funksional xususiyatlari. II pogona uchtovushligi va sekstakkordi turt ovozlikda tuzilishi, boshqa akkordlar

bilan qo'shilishi. Garmonik majorda minorli subdominanta akkordlari qo'llanilishi. VI pogona uchtovushligi tuzim orasida — bo'lingan davra va bo'lingan kadensiyada qo'llanilishi.

9-mavzu. Subdominant-septakkord (SH7)

Subdominant-septakkord va aylamnalarining to'rt ovozlikda tuzilishi, tonikaga yechilishi, boshqa akkordlar bilan qo'shilishi tuzimda qo'llanilishi.

10-mavzu. Yetakchi septakkordlar (DVII7)

Yetakchi septakkordlar turlari va ularning aylamnalarini turt ovozlikdag'i tuzilishi, tonikaga yechilishi, boshqa akkordlar bilan qo'shilishi, tuzimda qo'llanilishi.

11-mavzu. Dominanta guruhining kam qo'llaniladigan akkordlari

Dominantnakkord, VII pogona sekstakkord, III pogona uchtovushligi, sekstali dominanta kabi akkordlarning to'rt ovozlikda tuzilishi, boshqa akkordlar bilan qo'shilishi tuzimda qo'llanilishi.

12-mavzu. Frigiy davra. Diatonik sekvensiyalar

Soprano va bas ovozlardagi frigiy davrasini garmoniyalash variantlari. Garmonik sekvensiya va undagi funksiyalar nisbatlari. Uchtovushlik va septakkordlardan tuzilgan sekvensiyalar.

13-mavzu. Qo'shdominanta

Qo'shdominanta akkordlar ning turt ovozlikdag'i tuzilishi, boshqa akkordlar bilan qo'shilishi, kadensiya va tuzim orasida qo'llanilishi. Qo'shdominanta akkordlarning alteratsiyasi.

14-mavzu. Tonalliklarning uzaro nisbat turlari, Og'ishma.

Tonalliklar nisbatlari turlari - taqqoslama, og'ishma, modulyatsiya. Og'ishma, uning vositalari amalga osdirilishi.

15-mavzu. Modulyasiya.

Tonalliklar O'shashligi drafajlari. Birinchi drafajlari uxshash tonalliklar. Umumiyyatli vositali, modulyasiyalovchi akkordlar. Dominanta guruhida tonalliklarga modulyatsiya. Subdominanta gununi tonalliklarga modulyatsiya.

3. Musiqi asarlari tahlii moduli

1-mavzu. Musiqi shakli va uning eng muhim umumiy asosları.

Musiqi asarlarning tuzilishi - shakli. Shaklning barcha san'at asarlariiga xosligi. Idrok qilish komuniyatari. Asar dramaturgijasi. Shaklning qismilarga bo'linishi. Sezura, uning belgilari. Musiqianing asosiy elementlari - kuy, garmoniya, rim (tuzilishi). Xar bir elementning o'ziga xos xususiyati. Shaklda qismilar funksiyasi: mavzu bayoni, bog'lovchi qism, jumla qismi, repriza, muqaddima, koda. Kuyni rivojlanishish prinsiplari.

2-mavzu. Davriya va unning turlari. Bir qismi va rivojlangan bir qismli shakli. Oddiy tuzilishidagi davriya. Davriyaning tarkibiy qismlari, Jumla, Ibora. Motiv. Takroriy tonallik davriya, uning garmoniyasi. Davriya belgilari, tarifi. Davriya turlari. Bir junladan iborat davriya. Uning garmoniyasi. Modulyatsion davriya. Ikki va uch jumlati davriya. Yaxlit davriya (jumlataga bo'limmaydigan davriya). Harf bilan belgilanishi. Kvadrat va nokvadrat tuzilishidagi davriya.

3-mavzu. Oddiy ikki qismli shakli. Rivojlangan ikki qismli shakli.

Oddiy ikki qismli shaklning kelib chiqishi, qismlarning shakldagi funksiyasi. Ikki davriyaning o'zaro bog'liqligi. Garmoniya jihatdan yaxlitlik. Asosiy tonallikni kursatilishi. Shaklning xarfiy foydalaniishi: A-V. Birinchi davriyaning tuzilishi. Ikkinci davriyaning tuzilishi. Reprizali va reprizasiz ikki qismli shakli.

4-mavzu. Oddiy uch qismli shakl.

Oddiy uch qismli shaklga ta'rif, asosiy belgilari, uch davriyadan iboratligi: o'rta qismi va repriazısi navjidiği. Gəmonik noturg unlügi, struktura jihatidan nisbiy erknligi. Mavzu repriazısi navjidiği. Gəmonik noturg unlügi, struktura jihatidan nisbiy erknligi. Mavzu jihatidan tatorlanishi. Statik va dinamik repriza. Qismilarning takrorlanishi. Uch-besh qismli shakl.

5-mavzu. Murakkab uch qismli shakl.

Murakkab uch qismli shaklga tarif ikkinchi qismi - trio, lavha. Shakl qismilarning mustaqilligi. Uchinchi qism - repriza. Da capo belgisi. Murakkab uch qismli shaklning muqaddima va koda qismi.

6-mavzu. Variasiyon shakli. Rondo shakli.

Variasiyalar turlari. Basso ostinato, soprano ostinato turdag'i variasiyalar. Qat'iy va erkin variasiyalar. Qo'shaloq variasiyalar. Rondo shakli turlari - eskicha rondo, klassik va XIX asr rondo shakllari. Rondo shaklidagi refren va lavhatlar.

7-mavzu. Sonata shakli.

Sonata shakli turlari. Klassik sonata shaklining tuzilishi. Ekspozitsiyaning tarkibiy qismi, ularning vazifalari, tuzilishi, tonalliklari nisbatlari. Rivojlov va repriza qismi. Koda va muqaddima Sonata shakli dramaturgijasi

8-mavzu. Turkumli (sikil) shakllar. Erkin shakllar. Opera.

Suita. Partita. Popuri. Sonata sikili. Trio. kvartet. Konserc. 9-mavzu Simfoniya. Musiqiy deklamatsiya turlari. Opera turlari. Ularning tuzilishi va qismilar o'rtaida aloqolar.

10-mavzu Erkin shakllar - fantaziya, rapsodiya, ballada, poemma. Rechitativ, aria, arietta, kavatina. Ansambller - duet, trio va k.k. xorlar Operadagi cholg'u musiqi. Leytmotiv. Musiqiy drama Oratorya, kantata.

BAHOLASH MEZONI

I. 5111100 – Musiqqa ta'limi yo'naliishi talabalarga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shakilda o'tkazish tartibi va baholash mezoni

Bütunvchi kurs talabalari Musiqqa nazariyasi va Musiqqa o'qitish metodikasi fanlaridan Davlat attestatsiyasi ko'p variantli yozma shakilda o'tkazildi. "Yozma" variantlarning har bir savol uchun javob 20 ball bilan baholanaadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon assosida baholanaadi:

- berilgan savolga to'g'ri va to'liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to'g'ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda manbiqiy yaxlitlikta erishilsa o'zashrirish ko'rsatkichi 2 dan 5 belgecha baholanaadi (5 baho – a'lo, 4 baho – yaxshi, 3 baho – qoniqarli, 2 baho – qoniqsiz); yoki baholash 5 baholik shkaladan 100 baholik shkalaga o'tkaziladi.

Baholashni 5 baholik shkaladan 100 baholik shkalaga o'tkazish jadvali

5 baholik shkala	100 baholik shkala	5 baholik shkala	100 baholik shkala	5 baholik shkala	100 baholik shkala
5,00 – 4,96	100	4,30 – 4,26	86	3,60 – 3,56	72
4,95 – 4,91	99	4,25 – 4,21	85	3,55 – 3,51	71
4,90 – 4,86	98	4,20 – 4,16	84	3,50 – 3,46	70
4,85 – 4,81	97	4,15 – 4,11	83	3,45 – 3,41	69
4,80 – 4,76	96	4,10 – 4,06	82	3,40 – 3,36	68

II. 5111100 – Musiqiy ta'lim yo'naliishi talabalarga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasi test sinovi shakilda o'tkazish tartibi va baholash mezoni

Pedagogik texnologiya. Musiqqa nazariyasi va Musiqqa o'qitish metodikasi fanlaridan ko'p variantli test sinovi shakilda o'tkazilsa har bir variant 100 ta yoki 50 ta test savollariidan iborat bo'ladi. Test sinovini baholash 5 baholik tizim asosida amalga oshiriladi.

Baholash usullari	Test topshiriqlari, yozma ish, tahlii ichun misollar, taqdimotlar
5 (a'lo)	<ul style="list-style-type: none"> - fanga o'id nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zashirira olish; - fanga o'id ko'rsatkichlarni tahlii ejilishda ijodiy fikrlay olish; - o'rganilayotgan jarayontar haqidagi mustaqil mushahada yuritish; - o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; - tahlii natijalarini assosida vaziyatsa to'g'ri va xolisona baho berish; - o'rganilayotgan jarayontar analitik jadvallar orqali tahlii etish va tegishli qarorlar qabul qilish.
4 (yaxshi)	<ul style="list-style-type: none"> - o'rganilayotgan jarayontar haqidagi mustaqil mushahada yuritish; - tahlii natijalarini to'g'ri aks ettira olish; - o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; - o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlii etish va tegishli qarorlar qabul qilish.
3 (qoniqarli)	<ul style="list-style-type: none"> - o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; - o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlii etish; - qator qabul qilish haqidagi umumiy bilsiga ega bo'lish
2 (qoniqsiz)	<ul style="list-style-type: none"> - o'filgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; o'tiayotgan fan qonuniyatlarini o'zashirishmaslikni bilmaslik

4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiya jarayonida qo'yilgan bahodan noroz bo'lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi ballari e'lon qilingan kundan e'tiboran uch kun muddat ichida appellatsiya komissiyasiga murojat qilisiga haqji. Yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi va tafaba o'tasida baholash ballari bo'yicha yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar maxsus appellatsiya komissiyasi tomonidan korib chiqiladi hamda DAK rasi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.